

БЪЛГАРСКО ДИПЛОМАТИЧЕСКО ДРУЖЕСТВО

ВСИЧКО Е ГЕОПОЛИТИКА

Международната политика
и българската дипломация

Годишен анализ 2024 година

София, 2025

© Издателство „Изток-Запад“, 2025

Всички права запазени. Нито една част от книгата не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на авторите и на издателство „Изток-Запад“.

© Ангел Орбецов, Андрей Караславов, Бисерка Бенишева,
Бойко Коцев, Веселин Вълчев, Веселин Киров, Георги Димитров,
Димитър Михайлов, Любомир Кючуков, Меглена Плугчиева,
Симеон Николов, Христо Георгиев, автори, 2025

© Българско дипломатическо дружество, 2025

ISBN 978-619-01-1566-3

БЪЛГАРСКО ДИПЛОМАТИЧЕСКО ДРУЖЕСТВО

ВСИЧКО Е ГЕОПОЛИТИКА

*Международната политика
и българската дипломация*

Годишен анализ 2024 година

Под общата редакция на:

АНДРЕЙ КАРАСЛАВОВ
ЛЮБОМИР КЮЧУКОВ
СИМЕОН НИКОЛОВ

Съдържание

Увод	7	
РАЗДЕЛ I		
СВЕТЪТ ПРЕЗ 2024 Г.		
<i>(Любомир Кючуков, Симеон Николов, Бисерка Бенишева, Христо Георгиев, Георги Димитров, Веселин Вълчев, Димитър Михайлов, Андрей Караславов)</i>	9	
В крехките (дис)баланси на новия международен безпорядък	11	
Подмяната на дипломатията с минни полета е опасна игра	29	
Европейски съюз: фрагментиране на политическото пространство, конкурентоспособност и икономически предизвикателства	42	
2024: Югоизточна Европа в спиралата на геополитиката	52	
РАЗДЕЛ 2		
БЪЛГАРИЯ В СВЕТА ПРЕЗ 2024 Г.	67	
Къде бяха България и нейната външна политика през 2024 г.?	69	
РАЗДЕЛ 3		
ГЛОБАЛНИ ИГРАЧИ, КЛЮЧОВИ		
МЕЖДУНАРОДНИ ФАКТОРИ, ВОЕННИ КОНФЛИКТИ		75
Уроци от победата на Доналд Тръмп на президентските избори в САЩ <i>(Веселин Вълчев)</i>	77	
Китай: драконът надмогва предизвикателствата <i>(Ангел Орбецов)</i>	95	
Някои аспекти на геополитическите трансформации и външната политика на Руската федерация през 2024 г. <i>(Бойко Коцев)</i>	110	
Германия 2024 <i>(Андрей Караславов)</i>	117	

Всичко е геополитика

Приоритетите на френската дипломация в Европейския съюз (<i>Веселин Киров</i>)	128
Способна ли е Анкара да има ключова роля при развиващия се глобален ред? (<i>Симеон Николов</i>)	136
Близкоизточният конфликт през 2024 г.: с надгробен камък или с надежда за ново начало (<i>Димитър Михайлов</i>)	143
Миграцията остана едно от основните предизвикателства пред ЕС и през 2024 г. (<i>Меглена Плугчиева</i>)	158
Западните Балкани през 2024 г. – поглед от изток	170
Международен ред, право или хаос (<i>Андрей Караславов</i>)	176
Поуките от войните и технологичното революционизиране на оръжейните системи (<i>Симеон Николов</i>)	182

Увод

Изминалата 2024 г. беше тежка за международните отношения. Бушуваха войни, сигурността доминираше политиките, а милитаризацията се утвърди като водеща и дългосрочна тенденция на световното развитие. Мирът отсъстваше – и като теза, и като цел. Пълната липса на взаимно доверие и желание за диалог лишиха дипломацията от предмета на нейната дейност – постигане на споразумения и разрешаване на международните конфликти с политически, а не с военни средства.

Тези констатации са залегнали в поредния – шести – ежегоден анализ на процесите и тенденциите в международните отношения, изготвен от Българското дипломатическо дружество. И в тази публикация стремежът е да се следва досегашният подход при организацията на рубриките и материалите, а именно: геополитическите тенденции и основните международни конфликти, проблемите на сигурността и отбраната, Европейският съюз и неговите политики, Балканите и др., което да позволи сравнимост и проследяемост на динамиката на процесите в международните отношения през годините. В същото време текстовете за мястото и ролята на основните геополитически играчи и други важни международни фактори са обособени в отделен раздел и са представени с авторски материали. Анализът няма претенциите за всеобхватност и изчерпателност при отразяването на събития и факти, нито пък за еднозначност и изчерпателност на предлаганите изводи и заключения. Необходимо е да се отбележи, че изключително сложният характер на проблемите в международните отношения и противоречивостта на позициите не позволяват отразяването в цялата им пълнота на различните мнения по отделните теми и въпроси. Това в пълна

степен се отнася и за членовете на Българското дипломатическо дружество, както и за авторите, дали своя принос в подготовката на тази публикация.

Както и досега, анализът е изготвен, използвайки дългогодишния практически опит и професионалната експертиза на широк кръг представители на БДД. Публикацията е под общата редакция на Андрей Караславов, Любомир Кючуков и Симеон Николов, а аналитичната част включва материали от утвърдени дипломати и експерти, сред тях: Ангел Орбецов, Андрей Караславов, Бисерка Бенишева, Бойко Коцев, Веселин Вълчев, Веселин Киров, Георги Димитров, Димитър Михайлов, Любомир Кючуков, Меглена Плугчиева, Симеон Николов, Христо Георгиев.